

Správa z aktivity

Názov aktivity:	Konferencia k regeneratívnemu poľnohospodárstvu (EIT FOOD)
Termín realizácie:	14.11.2024, 9:00
Miesto realizácie:	kongresová sála IZPI
Cieľ aktivity:	načerať nové informácie o regeneratívnom poľnohospodárstve, AKIS networking
Účastníci za IZPI:	Ing. Katarína Tóthová, Ing. Mária Šášiková, PhD.; Ing. Lucia Kozlová; Ing. Martina Verešová, PhD.; Ing. Andrea Krčková, PhD.; Ing. Zuzana Repiská
Prílohy:	pozvánka, fotodokumentácia

Priebeh: Konferencia bola organizovaná ako jedna z aktivít EIT Food. EIT Food sa zaoberá rôznymi aktivitami, ktoré podporujú inováciu a udržateľnosť v potravinárskom sektore, napríklad podpora start-upov; zapojenie odborníkov a verejnosti; výskum a inovácie; vzdelávanie a rozvoj, projekty; akcelerátory a financovanie v sektore potravinárstva.

Konferenciu otvoril Tomáš Baran (šéfredaktor Naše pole), ktorý predstavil iniciatívu EIT Food a jej napojenie na regeneratívne poľnohospodárstvo.

Nasledovala diskusia v rámci prvého panela na tému „Smerovanie poľnohospodárstva pre budúcnosť potravinového systému a ochrany pôdy“. Diskusiu viedol Marián Koreň z portálu euractiv.sk, kde sa pravidelne venuje témam poľnohospodárstva na Slovensku. Pôsobí tiež ako člen Klubu poľnohospodárskych novinárov. V rámci tohto panela sa vyjadril Ľubomír Marhavý (Bioprax, s.r.o.) k inováciám v poľnohospodárstve. Spomenul, že poľnohospodárske techniky sa zmenili a veľa poľnohospodárov prechádza na proces priamej sejby, použitie medziplodín a pod., ale tento proces je podľa jeho slov príliš pomalý. Poznamenal, že sme prvou generáciou, ktorá v poľnohospodárstve narúša zaužívané procesy a postupy.

Jurij Petrovič (JTZE Slovensko) spomenul aj aspekt psychologickéj náročnosti tohto typu pestovania, nakoľko dlho nevidieť výsledky.

Ľubomír Marhavý ďalej v paneli poznamenal, že neexistuje len a výlučne produkčná funkcia pôdy. Regeneratívne postupy sa podľa jeho slov na Slovensku uplatňujú pod 1 % výmery ornej pôdy. Zhruba na 5 % ornej pôdy prebieha skúšanie princípov regeneratívneho poľnohospodárstva a sadenie medziplodín.

Tomáš Baran v rámci svojho vstupu v diskusnom paneli poznamenal nefunkčnosť EIP operačných skupín a demonštračných fariem, ktoré by mohli značnou mierou napomôcť rozvoju regeneratívneho poľnohospodárstva na Slovensku.

Pavol Bezák (riaditeľ VÚPOP/NPPC) spomenul už prvé lastovičky v tomto smere, ktorými sú niektoré z výziev a opatrení v rámci PRV. Spomenul tiež, že by podľa jeho názoru pomohlo viac opatrení so zameraním na medziplodiny a bielkovinové krmivá, čo sú opatrenia na zabezpečenie väčšieho množstva uhlíka v pôde.

Po úvodnom diskusnom paneli nasledovala prednáška Steva Townsenda, odborníka z Veľkej Británie zaoberajúceho sa problematikou regeneratívneho poľnohospodárstva. Vo svojej prednáške „Konzervačné poľnohospodárstvo v praxi“ sa komplexne zhostil problematiky regeneratívneho poľnohospodárstva. Hneď v úvode svojej prednášky uviedol, že bohužiaľ pre zúčastnených, nemá stále riešenie na problém s myšami, ktorý sa pri aplikácii princípov regeneratívneho poľnohospodárstva pomerne často vyskytuje. Spomínal, že jednou z prekážok aplikácie metód regeneratívneho

poľnohospodárstva je dlhší časový nábeh, kedy vidí poľnohospodár výsledky svojej snahy. Spomenul, že problémom, ktorý vníma vo Veľkej Británii, je napr. návrat ku tradičnej kultivácii pôdy po 3 až 4 rokoch aplikácie bezorbového poľnohospodárstva. Podľa neho, práve toto je ten kritický čas, kedy poľnohospodár už pomaly začína vidieť stúpajúcu výnosnosť po aplikácii metód bezorbového poľnohospodárstva. Poľnohospodárom odporúča, aby na bezorbové poľnohospodárstvo išli postupne. Teda, aby na začiatok určili cca 20 – 25 % výmery plochy pôdy, ktorá vstúpi do bezorbového poľnohospodárstva. To znamená, že približne po 4 až 5 rokoch by sa celá poľnohospodárska pôda už mala nachádzať v systéme bezorbového poľnohospodárstva. Odporúča začať s pšenicom. Je podľa neho mimoriadne dôležité, aby si poľnohospodár skontroloval hodnoty horčíka v pôde a mal by spozorovať, ak sú jeho hodnoty vyššie ako 125 mg/l.

Ďalej sa v rámci svojho vstupu vyjadril k 3 princípom uhlíkového poľnohospodárstva:

- *Minimálne narúšanie pôdy* – tak, aby sa zaručilo zachovanie čo najviac koreňových zvyškov.
- *Zbytkový pokryv pôdy* – od 30 do 100 %, pričom ideálne je čo najviac sa priblížiť k 100 % (tzn. zvyšky slamy rozsekať, pestovať krycie plodiny – napr. horčičné semeno).
- *Rotácia plodín + použitie jarných siatin* (min. 25 %).

Bezorbové poľnohospodárstvo je podľa jeho slov najlepším spôsobom, ako tieto 3 podmienky splniť a zachovať v pôde viac uhlíka.

Ďalej sa vo svojej prednáške vyjadril k iným dôležitým princípom regeneratívneho poľnohospodárstva, k vodnému manažmentu a lepšiemu vsakovaniu vody, k úlohe dážďoviek, nechávania zvyškov v pôde alebo k používaniu kvalitných fosfátov. Spomenul tiež problematiku burín a ako si s nimi najlepšie poradiť či k úlohe sedimentačných jám.

Podujatie ďalej pokračovalo podľa programu. Vzhľadom na iné pracovné aktivity v poobedných hodinách sa zástupkyne CJ AKIS zúčastnili iba doobednej časti podujatia.

Záver aktivity: Regeneratívne poľnohospodárstvo prináša množstvo výhod, ktoré prispievajú k udržateľnosti a zlepšeniu kvality pôdy, ekosystémov a celkového zdravia planéty. Aj IZPI sa snaží prostredníctvom NSRV SR a jej aktívnej spolupráci s farmármi realizujúcimi regeneratívne poľnohospodárstvo prispieť k osvete farmárov v tejto problematike.

Na základe účasti na podujatí sa plánujeme v budúcnosti nakontaktovať na p. Mariána Koreňa (Euractiv) za účelom spracovania propagačného článku o AKIS.

Vypracoval: Ing. Mária Šášiková, PhD.

dňa: 9.12.2024